

Стан Редакције и Админ.:
Космајска ул. бр. 22.

www.nb.rs
Огласи се дају у Админ.
Цена утвђена.

Ведаћени се писма не при-
тикају. — Рукописи се не
не враћају.

Писма, рукописе, листа и
тако остало што се односи
на лист, слати власништву
листа.

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Излази сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

Адреса за телеграме:

СТРАЖА — БЕОГРАД

Преплати за Србију

на пошти:

за годину . . . . . Дик. 12.

шест месеци . . . . . 3.

три месеца . . . . . 1.

један месец . . . . . 1.

Преплати за иностранство

на пошти:

за годину . . . . . дик. 30.

шест месеци . . . . . 15.

три месеца 7.50

Румунија и Аустрија

Преговори о Трансилванији

| Примерак

БУКУРЕШТ, 27. фебр.

Овамо се већ неколико дана бави г. Митреску, угледни румунски првак из Трансилваније. Говори се, да је он овамо допутовао да у име бечке владе поведе преговоре са Букурештом о концесијама, које би Аустрија имала да учини Румунији, ради њеног и даљег неутралног држања.

Успео сам да сазнам, да Аустрија преко г. Митреска пристаје да Румунима у Трансилванији да пуну аутономију. Међутим, по какве територијалне уступке Аустрија никако не пристаје!

— ЈОН —

Харден говори

Максимилијан Харден, директор часописа „Цукунфт“, чувајт и најистакнутији пан германистички журналист, који је у своје време, имао куражи да и кајзер Виљема стави на оптужничку клупу, у афери графа Ајленбурга, где се интервјујујаси од америчког новинара Андре Жилеја.

Разговор се врво водио око тога: да ли Харден верује, да су Немци у Лувену пререлили масакр као и да је Белгија и она француска територија опљачкана куда су пролазила немачки војници.

Стављајући се на страну држава које се гвушају лувенског масакра и пљачке Белгије и Француске, Харден изјављује:

— Ми Немци, предузели смо овај рат познавајући сву грозоту рата, опасност и ризик, ми смо ипак то морали учинити. И имали смо снаге да то учнимо. Али, жалосно је, и срце ме боли, кад морам да изјавим да има људи који акцептују све ове грозоте рата па чак и на врху државе креће у нас, има људи који мисле да ће се оваквим гровотама допринети општој ствари!

— Мислите ли да ће рат још дugo трајати? питао га је амерички публициста.

— Његово трајање не да се још предвидети и ја призывајем — а то се може и констатовати — да ниједна од ратујућих страна није још попустила.

— А зашто се води тај рат?

— Рат се не води због неког сентименталног мотива и без интереса. Требало нам је нових земаља: да се рашири. Француска, Енглеска и Русија имају доста и великих продуктивних простора. Сатим државама Немачка се могла сложити да ове најсушима рђавих политичара.

Никада рат није донео више

срће чак и појеђенима и

није био праведнији него свај.

Ми смо га предузели као

неку велику индустрију!

— Мислите ли ви да ће

Белгија Немцима припасти?

— Па наравно. Наш једини

циљ је: да дигнемо немачку

заставу на Ла Маншу који

затвара и отвара пут океану.

— Шта ћете ви тражити

од побеђених?

— Ја не знам. Али, зэр се

нисмо компромитовали теро-

ром и масакром које је наша

војска починила!

— Да ли ћете ви задржати

Белгију и присаједити је

Немачкој империји?

— Да. Ми ћemo јој долати

једну узану траку испод Калеа.

Французи имају више при-

станишта која не заслужују.

* * *

Једино Харден има смелоти

сти да јавно искаже шта же-

ле Немци. Сем тога, он је и једини човек — Немац који призываје да је Немачка чинила зверства у овом рату и најзад он је једини који се гнуша немачких зверстава и терора.

Што се нас тиче: ми овом Харденом признају немамо шта чи да додамо ни да одузмемо. Добро је да се и то зна.

Ратна позорница

— Колико је војника избавено из строја —

О људским жртвама у овом рату, Швајцарски Црвени Крст доноси овај статистички преглед.

Русија: рањено им оболело 1.100.000; онеспособљена за даљу борбу 421.500; заробљених 460.000; умрлих 443.000. Укупно 2.423.500.

Енглеска: рањено или оболело 185.000; неспособно 45.500; заробљено 82.500; умрло 116.500. Укупно 433.500.

Француска: рањено или оболело 717.000; неспособно 439.000; заробљено 494.500; умрло 464.000. Укупно 1.215.500.

Белгија: рањено или оболело 62.500; неспособно 27.505; заробљено 49.500; умрло 72.500. Укупно 212.000.

Немачка: рањено или оболело 1.000.018; неспособно 983.000; заробљено 338.000; умрло 441.000. Укупно 2.180.000.

Аустроугарска: рањено или оболело 618.000; неспособно

96.500; заробљено 138.000; умрло 341.000. Укупно 1.570.500.

Свега избавено из строја 8 милијуна људи.

Рокфелерова мисија

— Одлазак чланова мисије —

НИШ, 28. фебр.

Г. г. Бинкел, Хенри Цемс и Хол, чланови рокфелерове мисије пошто су у Србији провели десетак дана рада и изучавања наших српских одјутовали су у Букурешт одакле су упутили нашој влади захвалност на лепом пријему у Србији. Једновремено они су се захвалили писмом г. Славку Грујићу начелнику Министарства Иностраних Дела за учињене услуге, дата обавештења и предусретљивост на коју су наишли у Србији. У исто време они су упутили 25.000 дикара г. Д-р Берну шефу лекара мисије Леди Пецет у Скојљу. То је изјашњење помоћи претходна за судбијаје зарада.

Нека је хвала племенитој Леди Вимборн, која је уложила много труда и приложила знатне материјалне жртве за припрему ове мисије.

опремила је о свом трошку санитарну мисију за Србију са потребним бројем лекара и болничара за 100 кревета. „Фонд за помоћ пострадалим Србима у рату“ са своје стране настојао је те је та мисија повећана. Тако она сад има укупно 46 чланова од којих је 26 болничарки. Шеф мисије је Д-р Грам дугогодишњи хирург и шеф санитета у Мисиру. Са болничаркама дошла је и Гца Скот сестра храброг капетана Скота, који је славно пао пре две године као жртва при испитивању јужног поља. Г. Д-р Грам бије у Нишу и Београду. Сад се спразнује у Скопљу с лекарима мисије Леди Пецет о начину како и где треба употребити чланове своје мисије у борби против заразе. Нека је хвала племенитој Леди Вимборн, која је уложила много труда и приложила знатне материјалне жртве за припрему ове мисије.

Једна лепа појава

Одбор школе трновачке у срезу тимочком упутио је Господару Министру Просвете апел под Бр. 5, 17. фебруара 1915. године који гласи:

„Наставник, ове школе г. Милоје А. Јовановић поред школске дужности вршио је највећи и самарићански дужност око оболелих војника, који болују код куће свс-

За нас

— Нова енглеска мисија —

НИШ, 28. феб.

Леди Вимборн мајка Лорда Вимборна вице-краља Ирске

је и у том свом ревносном раду тешко је оболео.

Звали смо лекара али лекара нема, у Књажевцу су свега два и од њих је један оболео, а други не може да напусти болницу, напоследу замолили смо за једног искуснијег болничара, те је дошао и показао нам како да негујемо нашег доброг учитеља.

Заложили смо сав свој труд не само одбор већ цело село да спасемо нашег добrog и преблагог учитеља. Дакле наш учитељ је толико клошо да нит може да пише ни пак да говори. Стога смо се нашли побуђени да о овоме известимо Господина Министра Просвете, и да га најучтивије умолимо за (30) тридесет дана боловања нашем малој по физичком развију, али превеликом по делима његовим који нам је не само као учитељ, већ и као лекар и све и сва".

Потписан председник школског Одбора са члановима и деловећом.

На поднећини овог акта поред осталог стоји и ово:
„Изјавити школ, одбору у Трновцу захвалност за пажњу коју указује оболелом учитељу".

Наши пријатељи

Писмо србом Томе Липтону —

Председник београдске општине г. Ђ. Б. Јесторовић добио је од г. Сер Томе Липтона ово писмо, у којем му племенити Енглез изјављује своју благодарност на великој пажњи и љубазности која му је указана за време ње гвог бављења у Београду, писмо гласи:

Драги г. Председниче,
За мене је велико задовољство да Вам овим писмом благодарим на великој љубазности и пажњи, која ми је указана за време мого боравка у дивном граду Београџу.

На несрећу ја сам био свједок врло жалосних призора: убијања мирних становника, људи, жена и деце Аустријским гранатама.

Моји пријатељи, Господин

Фиш из Лондонског „Дели Мела“, Господин Лич из Лондонског „Дели Њуса“ и Господин Камбел из Лондонског „Цели Телеграфа“, као и ја, сви ћемо посведочити пред Енглеским народом о великом патњама, које смо видели за време наше кратке посете у вашем граду. Они могу да посведоче Енглеском народу о призорима које срце парaju, а које су они видели.

Сви ми много волимо Србију и њен народ; минимамо храбријих савезника од Срба, но вашој земљи јако треба помоћ из Енглеске, и ја сам уверен да ће апел мојих пријатеља, кад они буду објаснили Енглеском народу велике патње кроз које сада пролази Србија и како се разним начинима могу спasti хиљаде живота, извесно донети бруз помоћ вашој земљи.

Надам се, да ћу се опет ускоро вратити у Србију са докторима, сестрама и болничким потребама од Енглеског Друштва Црвеног Крста и ја са великим задовољством очекујем да вас сртнем, кад се први пут вратим.

Надам се, да ће ваша добра госпођа бити већ на путу опорављења од тифуса, кад ви добијете ово писмо. За спречавање ове заразе морају се предузети енергичне мере. Страшно је помислити на многочлани народ, који од овога страда.

Ја бих јако волео, ако би ви хтели да пријатељима [и члановима Општине, које сам имао задовољство да видим на овој вечери, изразите најдубљу захвалност од стране Господе Фиша, Лича, Камбела и мене. Ви можете бити уверени, да ћемо ми својим скромним силама учинити све што можемо за вашу земљу.

Са свима добним жељама и поштовањем
Тома Липтон

Дневне вести

Генерал Пеџет

Сутра увече стишиће у Ниш из Букурешта генерал

ФЕЉТОН

М. Н. Ник.

Тешко нам! Што нас остављате

— Из бележника једног младог војног болничара —

Падала је ситна, јесења киша. По каљавом сеоском путу полако су пролазила кола за колима натоварена нечим тешким, што се видело по дубоком упадању точкова у дебело блато и истегнутим вратовима и избеченим очима гладних волова, који су пољако вукли коморџијска кола једва извлачећи ноге из блате. То су вукли муницију на положаје, на којима се већ неколико дана водила огорчена борбена. Тужно је изгледала ова поворка од кола и људи, која је ћутке пролазила погнуте главе под јесењом кишом — изгледала је као ссуђенак кога воде на губалиште.

Пред шатором постепено се гасила ватра баш као што се гасило и расположење у нама. Не знам ни сам откуда је то дошло: да ли услед тога што смо чули да су наши негде потиснути или услед чега другог. Издалека приметисмо једног војника, који је ишао право нама. Он сав прокисао упита нас, где је командир. Ми му показајмо ћутећи, нехтевши квартити своје меланхолично расположење. При-

метисмо да је артиљерац и то из хаубице. То нас је као мало узбудило, али остасмо ћутећи. Мало постоја кад ви десмо онога артиљераца са не колико наших војника, где воле десетак наших коња. „Шта ће им наши коњи?“ запитасмо се у чуду, али мало потом чујмо вику и видесмо како се извлачи уз брдо по раскаљаном пугу један топ. То нас пренерази. „Дакле, морамо со повући!“ Извукоше још три топа, па нам враћише коње и људе.

Почео је падати сумрак и већ се спремала страшна хладна ноћ. Спремали смо мало вечере, кад дође командиру један коњаник, ордонаанс. Нареди се одмах покрет и то натраг, дакле, повлачење.. Срце нам је обузимала нека туга при помисли, да је не победна српска војска — побеђена.. Некима није било тако тешко, зато што су мислили,

Пеџет. Генерал ће продужити пут преко Солуна за Лондон.

Забрањен извоз

Бугарска влада забранила је извоз непрерађене и пре рађене дрвне грађе у Румунију и Србију.

Успостављена веза

Данас је успостављена веза са Букурештом. Веза је била прекинута на румунској територији.

Обалена Американка

Још новембра месец пр. год., допутовала је из Америке г. Ана Крејчик, и ставила се на расположење нашем Црвеном Крсту.

Она је била одређена на дужност у скопској сталној војној болници. Лечени савесно и предано наше рањенике, сада је тешко оболела.

Госпођи желимо што скрејте оздрављење.

Шкотска болница

Ма смо пре неколико дана јавила да је у Ниш, стигла шкотска мисија. Они су упућени у Крагујевац, где им је дата зграда за болницу.

Јуће су стигле у Крагујевац још 5 докторкиња из Енглеске, које су такође придоде шкотској болници.

Исплата пензије

Свима оним лицима, која примају плату, пензију и инвалиду на каси Главног Државног Рачуноводства, ставља се до знања да ће се исплата за месец март т. год. почети вршити и 1 и 2 марта само до подне.

После овога рока неће се никако вршити исплата.

Против вашију

Н. свима железничким станицама истакнуте су објаве, којима се грађанству упозорава да се чува вашију, које једино преносе пегави тифус.

За наше војнике

Г. Милутин Сибиновић, инжењер из Књажевца, поклонио је XIV пешадијском пуку I позива народне војске (50) педесет пари вунених чарапа за војнике истога пука, на

чemu му се и овим путем изјављује захвалност.

Кад ли ћемо прочитати славно име Живка Кузмановића и Луке Ђеловића да су они приложили оним војницима шта, што чувaju Београд и њихово име?

Др. Александар Весић

Јуће је сахрањен др. Александар Весић лекар 19. пук 1 позива, уз многобројно учешће официра свих јединица. Пок. Весић је био један од најсавеснијих лекара, који је поред војне дужности лечио и с љаке бесплатно и као жрга претеране савесности у лекарском позиву, заразио се с пегавцем од чега је за 5 дана свршио са својим животом.

Онај силен број официра не само из његова пуча већ и оближњих јединица при погребу као и велики број грађана и сељака из околине, који су учествовали при сахрани овог до крајности савесног лекара и доброг друга, сведочи како је пок. Весић спасавајући другог пре зрео и сам свој живот и најзад подлегао овој опасној болзи.

Нека Бог подријадко насеље пок. Весићу а породици изјављујемо наше саучешће!

Поштанска станица

Министар Грађевина, решио је да се поново отвори поштанско - телеграфска станица у Рековцу, која није радила из разлога што није био довољан број поштанско-телеграфских чиновника.

Нашим ревизорима

Данашњом поштом послали смо свима нашим ревизорима обрачуна. Стога их молимо да нам исте са новцем пошљу најдаље до 5 овог месеца. У противном сваком несавесном ревизору обуставићемо прођају листа а наплату дуга потражићемо судским путем.

За сузбијање заразе

Јуће је општина београдска раздала гр. ћиству штампану узут за сузбијање заразе, и узимају осталог корисног она препоручује нафталин и

каифор као средство за дезинфекцију. То је све лепо. Али, општина је требала да набави ова средства па да прогаје у режији иначе сад је опште доба пјачке, и ови пјачкаши праве велику трговину са тим артиклима.

† Милорад Јокановић

Пре неколико дана умро је у Пецкој од пегавог тифуса Милорад Јокановић, апсолвирани техничар, пешадиски наредник.

Бог да га прости!

Обустава саобраћаја

Сем тога, што ће од 3—13 марта бити прекинут саобраћај путничких возова, неће саобраћати ни војни возови.

Саобраћаје само возови који ће сиабдевати трупе, а њима ће се преносити и пошта.

† Александар Цветковић

У Крагујевцу је умро Александар Цветковић студ. права. Још од петог разреда гимназије, пок. Цветковић је показао највећу вољу за рад на здравој литератури. Никада није седео узалуд, никада није мислио узалуд. Увек је био на раду, до крајних граница.

Резултати његовог рада почили су се показивати по изласку из гимназије. Написаје и штампао књигу „Каква је наша гимназија“ у њој је изложио реалну васпитну слику нашег доба.

У учитељској „Борби“ и Туцовићевој „Борби“ писао је често расправе и у другим часописима, слао је преводе и својим интелектуалним радовима доприносио нашој литератури. Нека је слава пок. Цветковићу и нека му је вечита успомена међу нама!

Оглашен за хадука

Здравко Паскар, војни бегунац из Нереснице, среза звишког округа пожаревачког пошто се на позив власти није предао, оглашен је за хадука и дозвољено је сваком да га може убити.

Прилози „Црвеном Крсту“

Г. г. Светомир Марјановић, фабр. кола 200 дин.; Мика Петровић, проф. и рез. пор. 100; Новица Зејаковић, каф. 100; Станимир

да је све једно, остали ми овде сад, или се повукли па се опет после вратили. Али мени је било необично тешко. Колико сам се сило обрадо вао кад сам прешао код Вардишта на босанско земљиште у земљу о којој сања цео српски народ: толико сам се јаче ожалостио и напуштајући свај крај. Али ми смо још били у Босни, само смо се требали повући до близу границе...

Тешко ми је врло тешко било... Гледао сам жалосно на босанске планине, обрасле тамно-зеленом шумом. Те сам исте планине радосним погледом посматрао кад смо дошли овде, мислећи, да ће ово од сад бити српско, управо да ће припадати Великој Србији, јер је већ српско, јер се ту српски говори, јер је та земља увек српска била и Србе рађала и одгајивала...

Васић, арт. мајор 100; Сава Пиперин, суд. у пенз. 100; Павле Матић, трг. овд. 100; Александар Велички, инж. 50; Сава Бошковић, трг. јомоћник 30; Живко Степанчевић, фризер 20; Живота Обрадовић, јереј 20; Јован Буало, лакерција 10; Јован Пешин,

инж. поднаред. 6; Јован Антонијевић, наредник 3.
Г-је: Јелена Протић 100 дин.; Надежда Милић, нас. жен. гим. 50; Милеса Ђурђић, учитељица 5; Особље Опште Војне Болнице 80.

Дневник једног артиљерца

из СРПСКО-АУСТРИЈСКОГ РАТА

21

23 октомбар. Олег непријатељ наставља бомбардовање, које се продужило кроз цео дан па и целу ноћ без и мајмањег прекида.

24 октомбар. Овај судбосни дан донесе нам још у саму зору општи напад непријатеља. Грме топови, праште пушке, крокоћу митраљези. Уче долине и проламају се бруда и плавине; никакав тресак никаква громљавина не може се овим да се сравни. Ко није био овде и ко није ово видео, тај никад не може веровати да јоши овакав сом може да постоји! Овде је стварност надмашло сваку уобразиљу! Наставде неизвесност! Једни веле одступају, други наступају, једни веле напредују, други бегају; али истини и право стање никако се не дозије. Око подне омалисмо и муниције а неизвесност поче све више да расте док се не претвори у право очајање!

Како нам је због нестапка муниције то само ми знамо, а ја могу рећи само то да наше срце овога момента, ни највећији писац не би могао претворити и дати га другом на читање.. Кад дође муниција нама чисто стану. Не знам да ли бих се више радовао кад би ми дали Фрањину круну или овоме доласку муниције.

Борба је се продужила цео дан и целу ноћ без прекида. Целу ноћ високо престали. За муницију сваки час се поручује и ова непрестано стиже. И муниципона колона имала је муку.

25 октомбар. Најсудбноснији дан затече борбу у највећем јеку која се сада продужи још већом жестином. Сад сам начисто стим да не-

пријатељ наступа и већ сам се помирио са судбином, стим пре што непријатељ скупо плаћа сваку стопу земље на коју наступа. Нарочато су платили на Орлујак где их је изгинуло можда више него и на Црну. Ма да нам је свака час стизала муниција ипак око подне избацих и последњи метак, и у томе већ стиче наређење за одступање.. Дуго сам још гледао ово лепо место које сад мора да оставим а где сам провео разних 47 дана пуних туге и очајања и пуних радости и весеља.

Из чете

И у позадини се умире иако не у пушном у руци а оно с чекићем и рендетом!

Иако команда од: 26 људи занатлија ипак прошлих „Балканских ратова“, ова јединица имала четири људске жртве, па и овај садањи „Европски рат“, носи са собом своје жртве необизију се ни на звање ни на занимање.

Петог овог месеца, на бојовању код своје куће у Чачку, умиро је услед ратног штрапаца наш „стари каплар“ Милић Видојевић столар.

Извнурен још у својој раној младости, и као, „шегрт“ ученик зајат као неписмен, и као „калфа“ у иностранству, где је био отишао едаба „занат испекао“, незнјајући страног језика, а још и неписмен, мучио се је и злопатио али је и трпео како то само Србин може да трпи.

„Изпекавша“ занаг, а вративши се у своју домовину — Србију а у место рођења у Чачак — оженио се је, створио је и својим радом и марљивошћу проширио је сво-

ју радионицу — столарску, која је за кратко време прва у тој околини и самој вароши на гласу била.

И као јавни радник, истичао је се, и био је међу првима. Нарочито у покрету међу занатлијама, вароши Чачка, у последње време био је се сав аингажовао да би створио једну: „кооперативну радионицу“ свих столара у Чачку али је мобилизација спречила ту његову идеју да је и оставари.

У прошла два „Балканска рата“, као столар, разпоређен је био у: „Покретну арт. радионицу“ шумад. дивизије I позива и ако је био преко 40 година старости и овај га је рат затекао у истој комади у којој је био све до смрти своје.

Оно што је у младости на- грзла туђа разници, сада су ови три рата дозршили онако слаби организам.

И као знатија, и као наш ратни друг у сва три рата, и као војник, а дулог и телом Србин! — задужио нас је сре, да Му речемо последње и ако не на гробу а, оно из команда на положају: Слава ти! — наш: „стари капларе Милоћу“! — и лака ти Српска земља била, коју си ти ваше од себе волео, јер си се за њу и жртвовао! — Слава ти!

У име твојих ратних другова обвезника: „Покрет. арт. радионице“ шумад. див. I поз.

**Миленко М. Новаковић
шештак, столар и цртач.
25-II-915. год. — Положај.**

Пред сломом

Књигу пише Краљ Србије,
Врли вitez Шумадије,
Па је шаље чак из Врање
На колену седог Фрање:

Чујеш ли ме царе седи,
У мени се крв већ леди
Кад помислим на пакости
Што ми чиниш у старости.

Босну си ми приграбио,
Срем и Банат поробио,
Далматију просто от'о,
Славонију подло смоте.

Још твој Берхтолд бесна луда
Вешао ми браћу свуда,
А Франковци, страшне лоле
Затварају српске школе.

шаша тужне јајке валовите
Дрине.

Наједном се стресох обузе
ме нека језа, јер се бејах се-
тио оне Босанке.. сетих се
њених речи...

Ратна пошта

Милутин П. Јовановић, из Неготина, редов (регрут) 3 чете, 2 бат. 13 пеш пук 1 позива, евакуисан је санитетским возом 13. јануара из Ђуриначке болнице за неку болницу у унутрашњост, и до данас се није јавио, нити се зна шта је с њим.

Моле се болнице, пријатељи, познаници, као и сваки онај, који би знао шта је с њим било и где се сада налази да јави његовој матери Христини Јовановићи — Неготин; Крајинска ул. бр. 32.

Ако би ко шта знао о Милану Милошевићу, четнику код Војина Поповића, да јави Михајлу Игњатовићу, Космајска ул. 21, нашта ће му исти бити благодаран.

С мојом браћом крв сам лио,
Док сам Скадар оборио.
Ти си лично узрок свега
Што изађе ја из њега.

На Једрену крв је пала —
Што га моја браћа дала
Твоја пакост и ту ради,
С Бугарима док нас свади.

Арбанију сам ти створи,
Мој се наред за њу бори.
А сад видим подло радим
И Србију да прегазиш!

Можеш мислит забог замора?
Да те Србин трпет мора,
Али ћеш се преварити;
Србин ћете разгорити.

Доста трпех, — рекшпектира,
Доста јада ја прибира.
Е не могу царе више;
Читай књигу шта ти пише:

Да ми вратиш Далмацију,
Срем, Хрватску, Славонију,
Банат, Бачку, Херцег-Босну
И Фијуму варош морску.

Чујеш царе са Шенбруна;
Да с' не диже страшна буна —
Ти ми мораш све то дати,
Јер ћемо се јуто клати

На те водим пет армије,
Све јунаке и делије,
Све Милоше Обилиће,
И све Реље Крилатиће.

Сопот, 1915.

Јегер.

ПУТ ЗА ЦАРИГРАД

Бомбардовање Дарданела

25 километара

БУКУРЕШТ, 28. фебруара. — Савезничка флота је до сада продрла 25 километара у Дарданеле.

Лохобко бомбардовање

АТИНА, 27. фебруара. — Бомбардовање је јуче поново отпочело резултати су непознати. Савезници, који не улазе у мореуз и бомбардују на одстојању, изгледа, хтели би да смету Турке да не поправе извесна утврђења.

Код Дардануса

АТИНА, 27. фебруара. — Савезници су порушили мост на четири километара од вароши Дардануса.

Муниција турска је баља

АТИНА, 27. фебруара. — Турцима су вероватно приспела немачки артиљерији пуцање из турских топова почело је бивати боље, али муниција турска рђава је јер метци не експлодују.

Смиржа пред падом

АТИНА, 27. фебруара. — Савезничка одељења искрцала се код Бурле да марширају на Смирну. Савезничка ескадра појачана још са шест ратних бродова бомбардовала је смирнанска утврђења са којих су Турци одговарали.

Смиржа је промиšља Младотурака

АТИНА, 27. фебруара. — Држи се да ће Рами, губернер Смирне чије су симпатије за савезнике познате предати варош, да би се избегло проливање крви. Треба споменути, да је Смирна била против Младотурака. Мусимани са обале повлаче се у унутрашњост и спијују барке које се налазе у заливу, како би спречили одлазак Грка. Турско становништво евакуисало је многобројна села на обали не поневши ништа собом.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Смотра

АТИНА, 28. фебруара. — Краљ је у пратњи Дусманиса, начелника Главног Штаба и министра војног извршио смотру првог артиљериског пуча.

Хобе скаге

ГАЛАЦ, 28. фебруара.

Овамо је стигла вест из Одесе, да је један корпус од 40.000 људи приступио тамо. Ова војска је приододата трупама које има да оперишу против Цариграда.

Турска војска

БУКУРЕШТ, 28. фебруара.

По једној вести из Цариграда Енвер паша је наредио да сва војска напусти Тракију и да иде као појачање трупама у Булаир и Галатоље.

Готово целокупна артиљерија, која се налазила у Једрену пренета је у Цариград.

Окупација Лемноса

СОЛУН, 28. фебруара.

Савезници су окупирали острво Лемнос из стратешких разлога.

Грци су пре окупације евакуисали острво.

Помо Херакле

СОЛУН, 28. фебруара.

Јављају из Атине да су Руси почели бомбардовање турског пристаништа Понто Херакле.

КЊЕРИ ГРЕХА И ПОРОКА

Први корак у порок (46)

Из греха у порок

— Млади Николић, лекар, налази Невенку, своју стару познаницу с корза у јадном стапању. — Из сажалења раћа се љубав. — Порушени идеали! — башасирофа. — Грех се за грехом вала.

Да је пала граната не би се Николић више изненадио но оваквом одговору Невенкином.

— Али госпођице, па ви сте у праву то да учивите. Ваши чест, ваши осећаји, па тек ваши пријатељи. Шта ће сми рећи, кад буду дознали да сте ви лично Нулића ослободили од казаматских врата? Они ће посумњати у ваше односе са Нулићем а тада...

— Тада бих сигурно претрпела иву штету на рачун мого морила.

— О господине докторе, како мало позијете свет. Зар ви још верујете у свет и положите нешто да то шта ће свет рећи. Па ко представљаје свет? Ко је тај свет? Ко је тај што би ми могао да пребаци?

Николић је ћутао и немо посматрао Невенку.

— Да, да господине. Ко је све то. Какво је то ново величанство свет? Ја га је познајем, ја га незнам. А после свега онога што се је самим одиграло, на очиглед тога величанства, ја на то, дозволићете ми, имам права, јер да ли је за тај догађај крив Нулић? Није. Т.ј. ја не мислим да је си невин. Не. Он је покварен, он је зликовац, али за све то пада кравица, на тај свет, на то друштво, око ју ми г. докторе имате тако ласкаво мишљење. Да, да г. докторе, јер да је тај свет, односно то друштво, имало у себи морала, имало у себи појма шта значи туђа част, где си онда г. Нулић добио ове појмове о части, онакве појмове о моралу! Николић је био запањен овим. Он је слушао младу девојку не знајући шта да јој каже!

— Али ја сам се удаљила од предмета. Ви сте ми понудили своју руку, и ја ма да ми ваша повуда ласка, ма да би је у другим приликама обе ручке примила и сматрала се со њом, да се вашом љубавем, ја то одбијам, јер не могу не желам да вас унесрећим. Ви рекосте како бих за љубав света, за љубав пријатеља требала да свијем себи своје огњиште, да им не бих служила на подсмех. Па господине докторе у том случају ви бисте били смешни јер, представимо случај да примим вашу руку, шта би свег пре као за ват?

Доктор је ћутао.

— Дозволите да вам кажем то ја. Он би исто ово рекао за вас што ће овако рећи за мене. Дакле, уместо, да се мени подсмеја и руга, уместо да ја будем на поругу овом свету, били бисте ви, и он би вам се ругао и исмејавао бих вас у очи!

— Али ја вас волим, ја се не бих сбазирао на то што би свет рекао — готово очајним гласом рече доктор! —

— Ха! ха! ха! — држи докторе ја вам се чудим. Да сте гимназиста ја бих се смејала вако се само чудим. Збила, зри би сте се ви могли борити са светом. Размислите само. Ваш положај, ваш углед и ја, јеван сада сасвим обичан створ без части, без родитеља и без дома, остављена свету и улицам —

— О, госпођице како сте неправедни! Ја вам се кунем...

— Ах — дозволите ми једно порећење! — прекиде га Невенка.

— Наставиће се —

**Штампарији Драг. Грегорија и
Друга потребна је једна довојка
за савијање новога.**

СПЕДИТЕРСКА И КОМИСИОНЕРСКА РАДЊА

КАЛЧИЋ И ВОЈИНОВИЋ

СКОПЉЕ—ЂЕВЂЕЛИЈА

Извештава своје поштоване муштерије да њихова радња и даље врши ЦАРИНСКЕ ПОСЛОВЕ како увозне тако и извозне при царинарницама СКОПЉАНСКОЈ и ЂЕВЂЕЛИЈСКОЈ и ако су шефови радње у рату.

Адреса за телеграм: КАЛЧИЋ ВОЈИНОВИЋ, Скопље Ђевђелија.

12-15

У Женеви у Швајцарској установљена је међународна информациона агенција за ратне заробљенике и интернира на људа. Агенција је ове агенције: Agence internationale de renseignements pour les prisonniers de guerre et les internés. Genève. (Suisse). На основу тач. 4 чл. 11 опште иштанске конвенције, које споменује, да се вршти интернирање заробљеника или интернирање лица предата пошти непосредно или преко извештајника бироа, ослобођења, су плјачкања поштанских такса.

Неколико комада

ШИВАЊА МАШИНА

за кројаче, обућаре и домаћице. НАЈУСАВРШЕНИЈЕ ДО ДАНАС због напуштања продајем јевтино.

С. М. Лазаревић

КРАЛА МИЛАНА 120 — БЕОГРАД

72.3-3

Здања ради

од 15. фебруара продајем све sorte семена од поврћа, и вољских семена, а нарочито аршаме празо, и арпацично семе. У исто време имају и врпачика сејаша, за сађење. Продајем на већу и мању количину. — Сва горња семена продајем у Јагодини пошто ће сваком купцу дакле доћи у Јагодину него у Београд.

ПОЗНАТА СЕМЕНАРСКА РАДЊА

Тиба Трјковић

50 ИЗ БЕОГРАДА 9-10

КОЛОНИЈАЛНА РАДЊА

Обрадобића и Станковића

ПРЕКО ПУТА НАРОДНЕ БАНКЕ
ОТВОРЕНА је сваки дан

5-5

Прави Најфинији

Француски коњак

НАБАВЉЕН НЕПОСРЕДНО ИЗ К ЊАКА (ФРАНЦУСКИХ)

1 литар стаје 10.— дин.

7 дечи флаша 8.—

Књижара Косте В. Илића

преко пута Новога Двора

8-10

262 ПРЕДЊЕ И КУВАРИЦА. Управи ћупријске окружне болнице потребне су две стапне праље и једна куварица, које могу ступити одмах. Поред плате у болници имају бесплатан стан и храну, као и остала болничка послуга. Пријавити се економату ћупријске окружне болнице у Ђуприји.

1-3

Наша добра и никад непрекаљена мати

+ Јелија Стефановић

преминула је 22. ов. м. а сахрањена 23. ов. м. у београдском Новом Гробљу.

О овом тужном по нас догађају извештавамо наше сроднике, пријатеље и познанике

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Кни Лепојава; синови: Милорад Стефановић, штампар, Милан Стефановић, каферија и Никола Стефановић, војни капелник.

3-3

У савесној служби отаџбини и људском роду подлегао је пегавом тифусу наш

2-р Милорад К. Савићевић

специјалиста за венеричне и кожне болести, рез. санит. капетан и лекар 14. пук 1 позава

преминуо је 20. ов. мес. у 7 час. пре подне након кратког или тешког боловања у М. Пожаревцу где је и сахрањен.

Наша вечита благодарност нека је: команданту пука п.п.п.к. Стеви Нешићу на многобројним услугама и по којнику за живота и фамилију му после; д-ру г. Илији Мирчићу на братски својском старању да нам доброг Мику од смрти спасе; г. г. официрима и особљу штаба 14. пук на услугама и последњим почастима, резервном п.поручнику г. Кости Павловићу на труду око сахране.

Неутешни: мајка Драга; супруга Наталија; деца: Даница, Коста и Јован; браћа: Лаза, коњички мајор и Боривоје, окружни подлагајник; сестра Даница; зет Живојин Ванлић, артиљер. мајор и остала родбина.

71.3-3

„Страж“ први оглас по најумеренијој цени.